

Årsrapport 2016

CVR: 66 67 10 11
Sparekassen for Nørre Nebel og Omegn
Bredgade 46, 6830 Nørre Nebel

Godkendt på repræsentantskabsmødet 30. marts 2017
Dirigent: Knud Erik Jensen

Indholdsfortegnelse	Side
Oplysninger om sparekassen	3
Ledelsespåtegning	4
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	5
Ledelsesberetning	8
Resultat- og totalindkomstopgørelse for 2016	14
Balance pr. 31.12.2016	15
Egenkapitalopgørelse for 2016	16
Noter	17

Oplysninger om sparekassen

Sparekassen for Nørre Nebel og Omegn
Bredgade 46
6830 Nørre Nebel
CVR-nr.: 66 67 10 11
Hjemstedskommune: Varde Kommune

Telefon: 75 28 84 00
Telefax: 75 28 82 27
Internet: www.sparnebel.dk
E-mail: post@sparnebel.dk

Bestyrelse

Peter Gammelvind
Knud Erik Jensen
Sven Andresen
Helle Føns
Peder Chr. Dahl
Andreas Beier

Direktion

Sidsel Marie Løvvang

Revision

Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Godkendt på sparekassens repræsentantskabsmøde, den 30. marts 2017

Dirigent

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016 for Sparekassen for Nørre Nebel og Omegn.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af sparekassens aktiver og passiver, finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i sparekassens aktiviteter og økonomiske forhold, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som sparekassen kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til repræsentantskabets godkendelse.

Nørre Nebel, den 14. marts 2017

Direktion

Sidsel Marie Løvvang
direktør

Bestyrelse

Peter Gammelvind
formand

Knud Erik Jensen
næstformand

Sven Andresen

Helle Føns

Peder Chr. Dahl

Andreas Beier

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til repræsentantskabet i Sparekassen for Nørre Nebel og Omegn

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Sparekassen for Nørre Nebel og Omegn for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016, der omfatter resultat- og totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiel virksomhed.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2016 samt af resultatet af sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016 i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit ”Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet”. Vi er uafhængige af sparekassen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA’s Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere sparekassens evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere sparekassen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af sparekassens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om sparekassens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at sparekassen ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Silkeborg, den 14. marts 2017

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR-nr.: 33 96 35 56

Henrik Anders Laursen
statsautoriseret revisor

Ledelsesberetning 2016

Hovedaktivitet

Sparekassens hovedaktivitet er at udbyde finansielle produkter til private kunder og erhvervs-kunder. Sparekassen ønsker at kunne tilbyde kunderne et bredt sortiment af produkter kombineret med professionel rådgivning.

Udvikling i aktivitet og økonomiske forhold.

Årets resultat udgør 22 mio. kr. før skat mod et overskud på 8 mio. kr. før skat i 2015. Resultatet er væsentlig påvirket af:

- Nedskrivninger på udlån i alt 9,0 mio. kr., hvilket er lidt mere end nedskrivningerne i 2015 på 7,8 mio. kr.
- Et afkast af fondsbeholdningen og afledte finansielle instrumenter på 15,6 mio. kr., hvoraf afkast på sektorpapirer udgør 6,3 mio. kr. I 2015 udgjorde afkastet 2,6 mio. kr., hvoraf kursgevinsten på sektorpapirer udgjorde 3,5 mio.
- Udlån er steget med 1 % til 682 mio. kr. og indlån incl. puljer er steget med 2 % til 1.753 mio. kr.

Ledelsen betragter resultatet som tilfredsstillende.

I halvårsrapporten for 2016 var forventningerne til basisindtjeningen ca. 26 mio. kr. Årets opnåede basisindtjening udgør 25,8 mio. kr.

Kapitalgrundlag, risikostyring og kapitalbehov

Sparekassen skal i henhold til lovgivningen have et kapitalgrundlag, der understøtter risikoprofilen. Ledelsen har valgt at opgøre kredit- og markedsrisikoen efter standardmetoden og operationel risiko efter basisindikatormetoden. Det er fortsat ledelsens vurdering, at der ikke pt. er behov for at anvende mere avancerede metoder til opgørelsen af kapitalen. Vedrørende risikostyring henvises til note 22.

Med indførelsen af nye regler til kapital i pengeinstitutter pr. 1. januar 2014 er der sket en skærpelse af kravet til niveauet af egenkapital, ligesom der på sigt kommer yderligere krav til likviditet og gearing. Sparekassens kapitalgrundlag er egentlig egenkapital – overskud opsparet gennem tiderne – hvorfor indførelse af nye kapitalregler baseret på CRD IV og CRR ikke påvirker sparekassen væsentlig. Pr. 31. december 2016 udgjorde sparekassens egenkapital 258 mio. kr. - en forøgelse på 18,5 mio. kr. i forhold til 31. december 2015.

Sparekassens risikoeksponering er opgjort til	1.200 mio. kr.
Kapitalgrundlaget kan opgøres til	240 mio. kr.
Svarende til faktisk kapitalprocent pr. 31. dec. 2016 på	20,0 %
Det individuelle kapitalbehov er opgjort til	9,7 %

Det individuelle kapitalbehov er bl.a. fastsat ud fra ledelsens forventninger til fremtiden m.m.

De kommende år indføres yderligere krav til kapital, og når de nye regler er fuldt implementeret i 2019, vil der være krav om en kapitalbevaringsbuffer på 2,5 % og evt. en konjunkturbuffer på 2,5

%, hvormed det samlede kapitalkrav kan udgøre 13 % med tillæg pga. det individuelle kapitalbehov. Med en kapitalprocent på 20 % lever sparekassen - som et godt og solidt pengeinstitut - allerede nu, fuldt ud op til de kommende kapitalkrav.

I henhold til lov om finansiel virksomhed skal bestyrelsen og direktionen sikre, at sparekassen har et tilstrækkeligt kapitalgrundlag, hvilket er den kapital, der efter ledelsens vurdering som minimum skal til, for at dække alle væsentlige risici.

Opgørelsen af kapitalbehovet er baseret på bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og kapitalbehov og på Finanstilsynets vejledning herom. Sparekassen har på baggrund af det beregnede kapitalkrav opgjort en umiddelbar overdækning på 115 mio. kr., som udgør forskellen mellem det nuværende kapitalkrav med tillæg af en kapitalbevarings- og konjunkturbuffer på i alt 0,715 % og den faktiske kapital. Sparekassen har opgjort kapitalbehovet/solvensbehovet efter en 8+ tilgang svarende til Finanstilsynets foretrukne metode.

Det er ledelsens vurdering, at kapitalen er tilstrækkelig til at dække den risiko, der er forbundet med sparekassens aktiviteter. Sparekassen forventer således at kunne leve fuldt ud op til kravene, som de er udformet pt., hvorfor årsregnskabet aflægges som going concern.

Væsentlige uforudsete ændringer i vejledning om tilstrækkelig kapitalgrundlag eller i Finanstilsynets fortolkning eller praksis for vurdering af det nødvendige kapitalbehov/solvensbehov kan medføre, at sparekassens kapitalmæssige overdækning mindskes, og det kan ikke afvises, at en sådan ændring kan være væsentlig. Ligeledes kan fortsatte nedadgående konjunkturer og væsentlige uforudsete begivenheder hos kunder påvirke sparekassens kapitalbehov væsentligt.

Der henvises til sparekassens hjemmeside www.sparnebel.dk/Om-os/Regnskab for en beskrivelse og uddybning af kapitalbehovet samt opgørelsesmetoderne for 2016.

Likviditet

Det nye krav til likviditet (LCR) i henhold til de nye kapitaldækningsregler, er indfaset fra 4. kvartal 2015. De indfases gradvist frem mod 2018. Sparekassen kan allerede nu opfylde kravene, som de vil være, når de er fuldt indfaset. Sparekassen har opgjort LCR til 333 % pr. 31.12.2016.

Sparekassens likviditetsreserve opgjort i henhold til § 152 udgjorde ved udgangen af 2016 1.083 mio. kr., hvilket udgør en overdækning på 442 procent.

Ledelsen vurderer fortsat, at sparekassen har tilstrækkelig likviditet til at gennemføre driften i 2017 og 2018.

Usikkerhed ved indregning og måling

Den væsentlige usikkerhed ved indregning og måling knytter sig til nedskrivninger på udlån, hensættelser på garantier og værdiansættelse af finansielle instrumenter. Ledelsen vurderer, at usikkerheden ved regnskabsaflæggelsen for 2016 er på et niveau, der er forsvarligt. Vi henviser til beskrivelse heraf i note 23.

Tilsynsdiamanten

Sparekassen har i lighed med tidligere år opgjort de forskellige målepunkter i den såkaldte tilsynsdiamant. Tilsynsdiamanten fastlægger en række særlige risikoområder med en række

grænseværdier. Ved udgangen af 2016 ligger sparekassen inden for samtlige grænseværdier i tilsynsdiamanten, hvilket fremgår af nedenstående tabel.

Pejlemærke	Grænseværdi	Sparekassen
Sum af store engagementer	< 125 % af kapitalgrundlaget	0 %
Udlånsvækst p.a.	< 20 %	1 %
Ejendomseksposering	< 25 % af udlån og garantier	6 %
Stabil funding	Udlån / arbejdende kapital fratrukket obligationer med en restløbetid under 1 år < 1,00	0,3
Likviditetsoverdækning	> 50 %	442 %

Finanstilsynet indfører med virkning fra den 1. januar 2018 et nyt pejlemærke for store eksponeringer. Summen af de 20 største eksponeringer må højst udgøre 175 % af den egentlige kernekapital. Summen af sparekassens 20 største eksponeringer pr. 31. december 2016 udgør 220 mio. kr., hvilket svarer til 92 % af den egentlige kernekapital.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Der er fra balancedagen og frem til i dag ikke indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

Forventet udvikling og andre udsagn om fremtiden

Den økonomiske udvikling forventes fortsat at give udfordringer for den finansielle sektor. Det er ledelsens forventning, at der i 2017 fortsat vil være risiko for stagnerende udlån. Afkastet af fondsbeholdningen og heraf afledte finansielle instrumenter vil pga. den fortsat lave eller negative rente i 2017 være på niveau med foregående år. Resultatet af den ordinære drift i 2017 forventes at udgøre ca. 22 mio. kr.

En fortsat økonomisk afmatning medfører usikkerhed om måling af sparekassens engagementer med kunderne. Det kan således ikke afvises, at en negativ udvikling indenfor brancher, hvor sparekassen har ikke ubetydelige engagementer samt ændrede regler eller praksis på området for måling af engagementerne, kan medføre yderligere nedskrivninger og hensættelser, der vil påvirke vurderingen af sparekassens aktiver og passiver.

Sparekassen har en stor beholdning af obligationer, hvorfor uro på de finansielle markeder kan medføre kurstab på obligationsbeholdningen og dermed påvirke sparekassens resultat for 2017 ikke ubetydeligt.

Bestemmelserne i Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelse forventes ændret som følge af EU's vedtagelse i 2016 af IFRS 9 med virkning pr. 1. januar 2018. De forventede ændringer af betydning for sparekassens årsregnskab forventes især at være nye bestemmelser vedrørende regnskabsmæssig behandling af værdiforringelse af finansielle aktiver, der fremover vil tage udgangspunkt i et forventet tab-princip og dermed en tidligere indregning af kredittab i modsætning til de nuværende regler, der baseres på et princip om faktisk indtrufne tab.

Ledelsen har endnu ikke opgjort den fulde effekt af implementering af de forventede nye regler om regnskabsmæssig behandling af værdiforringelse af finansielle aktiver, men ledelsen forventer en reduktion af sparekassens værdi af udlån og egenkapitalen som følge af en forøgelse af nedskrivningerne ved tidligere indregning af kredittab. Sparekassen afventer Finanstilsynets

endelige udformning af de nye regler, inden endelig vurdering af effekten af de nye regler analyseres.

Redegørelse om underrepræsenteret køn i sparekassens øverste ledelseslag samt øvrige ledelsesniveauer

I sparekassen tror vi på, at mangfoldighed er med til at skabe bedre resultater og hjælper os til at træffe bedre beslutninger, og vi arbejder derfor med at skabe større diversitet i organisationen. Vi har et mål om at skabe en god balance mellem mænd og kvinder i ledelsen af vores organisation.

Måltal for det underrepræsenterede køn i bestyrelsen

Pr. 31.12.2016 udgør andelen af kvinder i sparekassens bestyrelse 17 % svarende til 1 person. Ud fra en konkret vurdering af sparekassens forhold herunder de kompetencer der skal være til stede i bestyrelsen, er målet, at andelen ved udgangen af 2017 udgør minimum 15 %. Måltallet er således opfyldt pr. 31.12.2016.

Ledelsen

Bestyrelsesmedlemmer vælges af repræsentantskabet for en periode på 4 år ad gangen. Bestyrelsen skal bestå af 5-7 medlemmer og består for tiden af 6 medlemmer. Inden indstilling til valg af bestyrelsesmedlemmer, vurderer bestyrelsen, hvilken viden og erfaring der er behov for, for at bestyrelsen har de nødvendige kompetencer.

Bestyrelsen vælger selv sin formand og næstformand.

Sparekassen har ikke medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer.

Medlemmer og kompetencer

Bestyrelsesformand Peter Gammelvind, Varde:

Født i 1950. Bestyrelsesmedlem siden 2010 og senest genvalgt i 2014 for 4 år.

Uafhængigt bestyrelsesmedlem i henhold til reglerne om god selskabsledelse.

Statsaut. revisor og tidligere partner i Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab.

Næstformand Knud Erik Jensen, Nr. Nebel:

Født i 1957. Bestyrelsesmedlem siden 2011 og senest genvalgt i 2013 for 4 år.

Uafhængigt bestyrelsesmedlem i henhold til reglerne om god selskabsledelse.

Faglært landmand. Mælkeproducent.

Sven Andresen, Lunde:

Født i 1957. Bestyrelsesmedlem siden 1996 og senest genvalgt i 2016 for 4 år.

Faglært landmand. Fhv. slagtesvineproducent.

Andreas Beier, Kvong:

Født i 1962. Bestyrelsesmedlem siden 2011, og senest genvalgt i 2015 for 4 år.

Uafhængigt bestyrelsesmedlem i henhold til reglerne om god selskabsledelse.

Selvstændig erhvervsdrivende.

Peder Chr. Dahl, Nr. Nebel:

Født i 1969. Bestyrelsesmedlem siden 2013, valgt for 4 år.

Uafhængigt bestyrelsesmedlem i henhold til reglerne om god selskabsledelse.

Selvstændig fysioterapeut.

Helle Føns, Esbjerg:

Født i 1961. Bestyrelsesmedlem siden 2014, valgt for 4 år.

Uafhængigt bestyrelsesmedlem i henhold til reglerne om god selskabsledelse.

Cand. merc. aud.

Direktionens fratrædelsesordninger afviger ikke fra normerne i branchen. Direktion og bestyrelse er ikke omfattet af nogen form for variabel aflønning

Ledelseshverv

Oversigt over direktions- og bestyrelsesmedlemmers ledelseshverv i erhvervsdrivende virksomheder pr. 31. december 2016:

Peter Gammelvind:

Administrerende direktør i Polwind ApS

Bestyrelsesmedlem i Polwind ApS

Administrerende direktør i ADK Holding ApS

Bestyrelsesmedlem i J. V. Steffensens Bygningsartikler A/S

Formand for bestyrelsen i Dansk Fartøjsforsikring A/S

Bestyrelsesmedlem i Rivendell ApS

Formand for bestyrelsen i Dansk Fiskefartøjsforening F.m.b.a.

Bestyrelsesmedlem i Pant Invest III A/S

Administrerende direktør i Pant Invest III A/S

Administrerende direktør i Rivendell ApS

Andreas Beier:

Formand for bestyrelsen i SAC Kvang A/S

Bestyrelsesmedlem i Nørregaard Kvang ApS

Direktør i JA Kvang Invest ApS

Øvrige direktions- og bestyrelsesmedlemmer har ingen ledelseshverv i andre erhvervsdrivende virksomheder.

Anbefaling for god selskabsledelse

Komiteen for god selskabsledelse udsendte i 2005 reviderede anbefalinger for god selskabsledelse. Anbefalingerne er senest opdateret i maj 2014.

Finansrådet har i november 2013 udsendt et ledelseskodex med anbefalinger til medlemsvirksomhederne.

Sparekassen har forholdt sig til anbefalingerne og redegjort for hvorledes anbefalingerne er overholdt i ”Redegørelse vedrørende anbefalingerne for god selskabsledelse” og ”Redegørelse vedrørende Finansrådets ledelseskodex”, som begge er offentliggjort på vores hjemmeside [www.sparnebel.dk/Om-os/Politikker & redegørelser](http://www.sparnebel.dk/Om-os/Politikker%20&%20redegørelser), hvortil der henvises.

Risikostyring

Bestyrelsen vurderer løbende og mindst en gang årligt risikoforhold og de enkelte risikofaktorer, som er forbundet med sparekassens aktiviteter. Bestyrelsen vedtager retningslinjer for de centrale

risikoområder, følger udviklingen og sikrer tilstedeværelse af planer for styringen af de enkelte risikofaktorer. Der henvises til regnskabet note 22.

Whistleblower

Med henblik på at give mulighed for hensigtsmæssig og fortrolig rapportering af alvorlige forseelser eller mistanke herom er der i 2014 etableret en whistleblower ordning, hvori sparekassens medarbejdere kan indrapportere uetisk adfærd, som de måtte være bekendt med eller have mistanke om.

Whistleblower ordningen er forankret i bestyrelsen, som på lukkede møder uden deltagelse af direktionen behandler og agerer på eventuelle forhold, som er rapporteret. Bestyrelsen har ikke modtaget rapporter i 2016.

Revisionsudvalg

Bestyrelsen har nedlagt revisionsudvalget, hvorefter revisionsudvalgets opgaver:

- Overvågning af regnskabsaflæggelsesprocessen
- Overvågning af, om sparekassens interne kontrolsystem og risikostyringssystemer fungerer effektivt
- Overvågning af den lovpligtige revision af årsregnskabet m.v.
- Kontrol og overvågning af revisors uafhængighed og godkende revisors levering af andre ydelser end revision
- Ansvarlig for proceduren for udvælgelse og indstilling af revisor til valg

varetages af den samlede bestyrelse.

Sparekassen har som det uafhængige og kvalificerede medlem udpeget statsaut. revisor Peter Gammelvind, der har erfaringer med regnskab.

Resultatopgørelse for 2016

	Note	2016 t.kr.	2015 t.kr.
Renteindtægter	2	53.542	59.709
Renteudgifter	3	2.613	4.311
Netto renteindtægter		50.929	55.398
Udbytte af aktier mv.		885	3.996
Gebyrer og provisionsindtægter	4	20.277	17.851
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter		1.563	1.577
Netto rente- og gebyrindtægter		70.528	75.668
Kursreguleringer	5	4.976	-14.206
Andre driftsindtægter		0	980
Udgifter til personale og administration	6	44.162	42.046
Af- og nedskrivninger på materielle aktiver		516	441
Andre driftsudgifter		15	4.147
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	7	9.048	7.786
Resultat før skat		21.763	8.022
Skat	8	3.430	903
Årets resultat		18.333	7.119

Overskudsfordeling

Årets resultat	18.333	7.119
I alt til disposition	18.333	7.119
Henlagt til overført overskud	18.333	7.119
I alt anvendt	18.333	7.119

Totalindkomstopgørelse

Årets resultat	18.333	7.119
Værdiregulering af domicilejendomme	174	174
Anden totalindkomst efter skat	18.507	7.293
Årets totalindkomst	18.507	7.293

Balance pr. 31.12.2016**Aktiver**

	<u>Note</u>	<u>2016</u> <u>t.kr.</u>	<u>2015</u> <u>t.kr.</u>
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker		39.494	154.284
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	9	41.394	13.316
Udlån og tilgodehavender til dagsværdi	12	14.963	14.963
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	12	681.763	675.227
Obligationer til dagsværdi	10	995.505	973.716
Aktier mv.	11	58.508	64.386
Aktiver tilknyttet puljeordninger	16	181.574	63.853
Grunde og bygninger:			
Domicilejendomme	13	12.750	12.750
Øvrige materielle aktiver	14	1.196	744
Aktuelle skatteaktiver		740	3.052
Udsudte skatteaktiver	15	31	61
Aktiver i midlertidig besiddelse		90	90
Andre aktiver		7.219	8.005
Periodeafgrænsningsposter		2.647	2.658
Aktiver i alt		<u>2.037.874</u>	<u>1.987.105</u>

Balance pr. 31.12.2016**Passiver**

Gæld	Note	2016 t.kr.	2015 t.kr.
Indlån og anden gæld	17	1.571.412	1.654.882
Indlån i puljeordinger		181.574	63.853
Andre passiver		25.453	27.490
Periodeafgrænsningsposter		727	557
Gæld i alt		1.779.166	1.746.782
Hensatte forpligtelser			
Andre hensatte forpligtelser		712	834
Hensatte forpligtelser i alt		712	834
Egenkapital			
Opskrivningshænlæggelser		2.215	2.041
Overført overskud		255.781	237.448
Egenkapital i alt		257.996	239.489
Passiver i alt		2.037.874	1.987.105

Øvrige noter, herunder eventualforpligtelser 18 - 23

Egenkapitalopgørelse for 2016

	Opskrivnings- hænlæggelser t.kr.	Overført overskud t.kr.	I alt t.kr.
Egenkapital 01.01.2016	2.041	237.448	239.489
Opskrivningshænlæggelser	174	0	174
Årets resultat	0	18.333	18.333
Egenkapital 31.12.2016	2.215	255.781	257.996

Egenkapitalopgørelse for 2015

	Opskrivnings- hænlæggelser t.kr.	Overført overskud t.kr.	I alt t.kr.
Egenkapital 01.01.2015	1.867	230.329	232.196
Opskrivningshænlæggelser	174	0	174
Årets resultat	0	7.119	7.119
Egenkapital 31.12.2015	2.041	237.448	239.489

Noter

1. Femårsoversigt

	2016	2015	2014	2013	2012
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
Hoved- og nøgletal					
Resultatopgørelse					
Netto rente- og gebyrindtægter	70.528	75.668	72.129	71.141	80.344
Kursreguleringer	4.976	-14.206	10.216	18.233	13.535
Udgifter til personale og administration	44.162	42.046	39.635	40.363	39.593
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	9.048	7.786	18.319	23.802	40.946
Årets resultat	18.333	7.119	14.549	13.879	6.973
Balance					
Udlån, amortiseret kostpris	681.763	675.227	725.876	759.420	845.452
Egenkapital	257.996	239.489	232.196	218.817	205.004
Aktiver i alt	2.037.874	1.987.105	2.097.440	2.278.934	2.328.813
Nøgletal					
Kapitalprocent	20,0	19,2	17,6	17,3	15,2
Kernekapitalprocent	20,0	19,2	17,6	17,3	15,2
Egenkapitalforrentning før skat	8,7	3,4	7,8	8,6	4,6
Egenkapitalforrentning efter skat	7,4	3,0	6,5	6,5	3,5
Indtjening pr. omkostningskrone	1,40	1,15	1,27	1,26	1,11
Renterisiko	3,6	3,8	2,2	3,7	-0,3
Valutaposition	4,7	4,2	4,3	8,7	1,1
Valutarisiko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Udlån i forhold til indlån	46,0	48,7	48,7	45,8	49,7
Udlån i forhold til egenkapital	2,7	2,9	3,2	3,5	4,4
Årets udlånsvækst	0,9	-6,8	-4,4	-14,2	-17,4
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	441,6	467,8	486,1	545,1	502,9
Summen af store engagementer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets nedskrivningsprocent	0,9	0,8	1,8	2,3	3,4
Afkastningsgrad	0,9	0,4	0,7	0,6	0,3

Noter

	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
2. Renteindtægter		
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	111	125
Udlån og andre tilgodehavender	43.819	46.862
Obligationer	10.411	13.298
Afledte finansielle instrumenter	-802	-637
Øvrige renteindtægter	3	61
	<u>53.542</u>	<u>59.709</u>
3. Renteudgifter		
Kreditinstitutter og centralbanker	19	52
Indlån og anden gæld	2.594	4.240
Øvrige renteudgifter	0	19
	<u>2.613</u>	<u>4.311</u>
4. Gebyrer og provisionsindtægter		
Værdipapirhandel og depoter	1.668	1.916
Betalingsformidling	1.719	1.712
Lånesagsgebyrer	3.427	3.210
Garantiprovision	6.425	5.428
Øvrige gebyrer og provisioner	7.038	5.585
	<u>20.277</u>	<u>17.851</u>
5. Kursreguleringer		
Udlån og tilgodehavender til dagsværdi	0	-68
Obligationer	78	-14.446
Aktier mv.	5.201	1.188
Valuta	235	-2.225
Valuta-, rente-, aktie-, råvare- og andre kontrakter samt afledte finansielle instrumenter	-538	1.345
Aktiver tilknyttet puljeordninger	5.061	1.098
Indlån i puljeordninger	-5.061	-1.098
	<u>4.976</u>	<u>-14.206</u>
Netto rente- og gebyrindtægter samt kursreguleringer er ikke opdelt på aktiviteter og markeder, da de ikke afviger indbyrdes.		
6. Udgifter til personale og administration		
Lønninger og vederlag til bestyrelse og direktion:		
Direktion (1 person)	1.518	1.526
Bestyrelse (6 medlemmer)	560	576
	<u>2.078</u>	<u>2.102</u>

Noter

	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
6. Udgifter til personale og administration (fortsat)		
Personaleudgifter		
Lønninger	20.938	20.731
Pensioner	2.455	2.272
Udgifter til social sikring	3.749	3.361
	27.142	26.364
Øvrige administrationsudgifter	14.942	13.580
Udgifter til personale og administration i alt	44.162	42.046
Det gennemsnitlige antal beskæftigede omregnet til heltidsbeskæftigede:	43,0	43,3
Specifikation af vederlag til direktion og bestyrelse		
Direktion, fast vederlag		
Sidsel Marie Løvvang	1.518	1.526
I alt	1.518	1.526
Bestyrelse, fast vederlag		
Peter Gammelvind, formand for bestyrelse og revisionsudvalg	200	200
Knud Erik Jensen, næstformand	100	100
Sven Andresen	65	65
Helle Føns	65	65
Andreas Beier	65	65
Peder Chr. Dahl	65	65
Thorkil Hansen	0	16
I alt	560	576
Øvrige ansatte med indflydelse på risikoprofilen		
Fast vederlag	3.603	2.642
Pension	397	301
I alt	4.000	2.943
Antal ansatte med indflydelse på risikoprofilen	6	4
Revisionshonorar		
Lovpligtig revision af årsregnskabet	532	647
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	70	100
Andre ydelser	29	66
Samlet honorar til den repræsentantskabsvalgte revisionsvirksomhed, der udfører den lovpligtige revision	631	813

Noter

	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
7. Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.		
Individuelle nedskrivninger:		
Nedskrivninger	21.473	26.470
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	-7.116	-14.311
Andre bevægelser	-4.806	-4.775
	9.551	7.384
Gruppevise nedskrivninger:		
Nedskrivninger	152	670
Andre bevægelser	-127	-114
	25	556
Endeligt tabt:		
Endeligt tabt, ikke tidligere nedskrevet/hensat	350	163
Indgået på tidligere nedskrevne fordringer	-878	-317
	-528	-154
I alt nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	9.048	7.786
8. Skat		
Beregnet skat af årets indkomst	3.399	810
Ændring i udskudt skat	31	65
Ændring i udskudt skat som følge af ændret skatteprocent	0	4
Regulering vedr. tidligere år	0	24
Skat af årets resultat	3.430	903
Effektiv skatteprocent		
Selskabsskattesats	22,0	23,5
Permanente afvigelser	-6,2	-12,6
Andet	-0,1	0,3
	15,7	11,2
9. Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker fordelt efter restløbetid		
Anfordringstilgodehavender	41.394	13.316
	41.394	13.316
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	41.394	13.316
	41.394	13.316

Noter

	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
10. Obligationer til dagsværdi		
Statsobligationer	20.000	21.591
Realkreditobligationer	723.995	753.745
Øvrige obligationer	251.510	198.380
	995.505	973.716
11. Aktier		
Børsnoterede aktier	6.942	11.011
Unoterede aktier optaget til dagsværdi	51.274	53.077
Øvrige kapitalandele	292	298
	58.508	64.386
12. Udlån og andre tilgodehavender		
Udlån og tilgodehavender til dagsværdi	14.963	14.963
Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris	681.763	675.227
	696.726	690.190
Samlet udlån fordelt efter restløbetid		
Til og med 3 måneder	55.332	19.387
Over 3 måneder og til og med et år	189.450	187.986
Over et år og til og med 5 år	244.262	261.982
Over 5 år	207.682	220.835
	696.726	690.190
Værdi af udlån, hvor der er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse før nedskrivning	188.789	232.171
Nedskrivning	89.449	106.541
	99.340	125.630

Noter

	2016	2015
	%	%
12. Udlån og andre tilgodehavender (fortsat)		
Gruppering på sektorer og brancher		
Offentlige myndigheder	2	2
Erhverv		
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	20	22
Industri og råstofindvinding	1	1
Energiforsyning	0	1
Bygge og anlæg	4	4
Handel	5	4
Transport, hoteller og restauranter	3	3
Information og kommunikation	0	0
Finansiering og forsikring	3	3
Fast ejendom	6	6
Øvrige erhverv	4	5
Erhverv i alt	46	49
Private	52	49
I alt	100	100
	t.kr.	t.kr.
13. Domicilejendomme		
Omvurderet værdi primo	12.750	14.300
Afgang i årets løb	0	1.550
Afskrivning	224	224
Stigninger i omvurderet værdi, indregnet på egenkapitalen	174	174
Stigninger i omvurderet værdi, indregnet i resultatopgørelsen	50	50
Omvurderet værdi ultimo	12.750	12.750

Domicilejendommenes dagsværdi revurderes årligt på baggrund af beregnede kapitalværdier for de forventede fremtidige pengestrømme. Der har ikke været involveret eksterne eksperter i målingen af domicilejendomme.

Noter

	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
14. Øvrige materielle aktiver		
Samlet kostpris primo	6.386	6.816
Tilgang	795	356
Afgang	6	786
Samlet kostpris ultimo	7.175	6.386
Af- og nedskrivninger primo	5.642	6.161
Årets afskrivninger	343	267
Årets ned- og afskrivninger på afhændede aktiver	6	786
Af- og nedskrivninger ultimo	5.979	5.642
Bogført beholdning ultimo	1.196	744
15. Udskudte skatteaktiver		
Udskudt skat primo	61	130
Ændring i udskudt skat	-30	-65
Ændring i udskudt skat som følge af ændret skatteprocent	0	-4
	31	61
Udskudte skatteaktiver		
Materielle anlægsaktiver	-12	25
Øvrige	43	36
	31	61

Noter

	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
16. Aktiver tilknyttet puljeordninger		
Kontantindestående	11.023	2.888
Obligationer	80.006	24.112
Aktier	26.754	12.130
Investeringsandele	62.126	23.591
Andet	1.665	1.132
	<u>181.574</u>	<u>63.853</u>
17. Indlån og anden gæld		
Fordeling på restløbetider		
På anfordring	984.723	985.358
Indlån med opsigelsesvarsel:		
Til og med 3 måneder	326.576	345.313
Over 3 måneder og til og med et år	9.493	7.376
Over et år og til og med 5 år	44.655	50.693
Over 5 år	205.965	266.142
	<u>1.571.412</u>	<u>1.654.882</u>
Fordeling på indlånstyper		
På anfordring	984.723	985.358
Indlån med opsigelsesvarsel	314.165	328.958
Tidsindsud	1	256
Særlige indlånsformer	272.523	340.310
	<u>1.571.412</u>	<u>1.654.882</u>

Noter

	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
18. Eventualforpligtelser		
Garantier mv.		
Finansgarantier	97.440	71.101
Tabsgarantier for realkreditlån	86.711	75.074
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	1.669	2.646
Øvrige garantier	18.278	14.761
I alt	204.098	163.582

I lighed med de øvrige danske institutter hæfter sparekassen for tab hos Indskydergarantifonden. Seneste opgørelse af sparekassens andel af sektorens indeståelse over for Indskydergarantifonden udgør 0,17 %.

Sparekassen anvender Skandinavisk Data Center A/S som datacentral, og er ved en eventuel udtrædelse forpligtet til betaling af en udtrædelsesgodtgørelse på t.kr. 29.425.

Sparekassen har herudover ingen pantsætninger, sikkerhedsstillelser eller lignende.

19. Nærtstående parter

Der er ingen nærtstående parter med bestemmende indflydelse. Alle transaktioner med nærtstående parter sker på markedsvilkår. Rentesatsen er i intervallet 1,15 % - 9,20 % p.a.

	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
Lån til ledelsen		
Direktion	140	140
Bestyrelse	9.385	9.793
	9.525	9.933
Sikkerhedsstillelser		
Direktion	0	0
Bestyrelse	8.467	8.400
	8.467	8.400

Noter

	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
	<hr/>	<hr/>
20. Kapitalforhold		
Egenkapital	257.996	239.489
Skatteaktiver	-31	-61
Andre fradrag	-17.669	-18.059
Egentlig Kernekapital	240.296	221.369
	<hr/>	<hr/>
Kapitalgrundlag	240.296	221.369

21. Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter anvendes alene til afdækning af sparekassens risici. Valutakontrakter anvendes til afdækning af sparekassens valutarisici. Afdækningerne kan ikke matches 100 %, hvorfor sparekassen har en egenrisiko, der dog er særdeles beskednen.

Oversigt 2016

	Nominel værdi t.kr.	Netto markeds- værdi t.kr.	Positiv markeds- værdi t.kr.	Negativ markeds- værdi t.kr.
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Valutakontrakt				
Til og med 3 måneder	100.629	-497	160	657

Oversigt 2015

Valutakontrakt				
Til og med 3 måneder	172.124	1.545	2.199	654

Noter

22. Risikostyring

Sparekassen er eksponeret over for forskellige typer af risici. Formålet med sparekassens politikker for risikostyring er at minimere de tab, der kan opstå som følge af bl.a. uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder.

Det overordnede princip for sparekassen er, at de risici, som opstår i forbindelse med driften, nøje overvåges og holdes inden for de af bestyrelsen fastsatte rammer, og bestyrelsen modtager løbende rapportering herom. Sparekassen udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af de risici, som til daglig påvirker virksomheden.

De væsentlige risikotyper i forbindelse med driften af Sparekassen for Nørre Nebel og Omegn er kreditrisikoen på sparekassens udlån, markedsrisikoen på sparekassens egenbeholdning af værdipapirer og valuta samt likviditetsrisikoen.

Kreditrisikoen defineres som risikoen for, at der opstår tab som følge af debtors manglende overholdelse af en forpligtelse.

Markedsrisikoen defineres som risikoen for, at markedsværdien af en finansiel fordring ændres som følge af ændringer i rentesatser samt ændringer i værdipapir- og valutakurser.

Likviditetsrisikoen defineres som risikoen for at få vanskeligheder med at skaffe kapital til overholdelse af forpligtelser, efterhånden som de forfalder.

Sparekassens bestyrelse forholder sig ligeledes til områder som operationel risiko og IT-drift og -sikkerhed.

Kreditrisici

Sparekassen for Nørre Nebel og Omegn tilstræber ved långivning at sikre en passende spredning på kunder og brancher, således at enkeltengagementer ikke udgør nogen risiko for sparekassens eksistens.

Sparekassens primære kundegrupper er privatkunder, landbrug samt små og mellemstore erhvervsvirksomheder og fordelingen heraf er i henhold til årsrapport for 2016 52 % til privatkunder, 46 % til erhverv og 2 % til offentlige myndigheder. Heraf udgør landbrugsengagementer 20 %, som er sparekassens største erhvervsgruppe.

Alle engagementer over 1 mio. kr. følges løbende på individuel basis. Øvrige udlån og garantier overvåges på gruppevis basis dog sådan, at når objektive indikatorer viser, at der kan opstå et konkret problem med et engagement, bliver disse ligeledes vurderet individuelt. Sparekassen klassificerer kunderne i grupper i overensstemmelse med den risiko, der vurderes at være forbundet med lån til netop denne kunde.

Koncentrationen af store engagementer, det vil sige enkelt engagementer, der overstiger 10 % af sparekassens kernekapital, er ultimo 2016 opgjort til 0 %.

For opgørelse af kreditrisici vedrørende udlån i øvrigt henvises til branchefordelingen i note 12.

Markedsrisici

Sparekassens grundlæggende politik vedrørende markedsrisikoen er, at sparekassen aldrig vil påtage sig markedsrisici, der kan få indflydelse på sparekassens handlefrihed mv. I bestyrelsens retningslinjer til direktionen er der indbygget et maksimum for den risiko, sparekassen må påtage sig indenfor de forskellige risikotyper. Bestyrelsen modtager jævnlig rapportering om udviklingen i markedsrisikoen. Det indgår i risikovurderingen, at der skal være et fornuftigt og velafbalanceret forhold mellem risici og afkast.

Obligationsbeholdningen

Sparekassens beholdning af obligationer består af realkreditobligationer, statsobligationer og øvrige obligationer. Øvrige obligationer er erhvervsobligationer. Erhvervsobligationerne er fordelt på flere små beholdninger. Papirerne har en kort løbetid og overvejende en god kreditbonitet, men markedsværdien heraf kan variere i forbindelse med generelle ændringer i kreditspænd i markedet, og selskabsspecifikke forhold kan påvirke værdien af papirerne. På grund af den korte løbetid betragtes risikoen som overskuelig.

Renterisiko

Renterisikoen beregnes i overensstemmelse med Finanstilsynets vejledning, og er udtryk for det tab eller den gevinst, der opnås ved en ændring af renten på de finansielle markeder på 1 procentpoint. Den overvejende renterisiko udgøres af sparekassens beholdning af obligationer. Sparekassen fortager løbende afdækning af renterisikoen. Renterisikoen er ultimo 2016 opgjort til 3,6 % af sparekassens kernekapital, svarende til 8,6 mio. kr. Værdien af sparekassens obligationsbeholdning udgør 996 mio. kr. pr. 31.12.2016 mod 974 mio. kr. ultimo 2015.

Aktierisiko

Sparekassens beholdning af aktier omfatter børsnoterede aktier og investeringsforeninger. Herudover har sparekassen unoterede aktier i en række sektorselskaber (strategiske samarbejdspartnere i pengeinstitutsektoren). Værdien af sparekassens samlede aktiebeholdning udgør 59 mio. kr. ultimo 2016, hvoraf sektoraktier udgør 51 mio. kr. Det tilstræbes, at beholdningen af børsnoterede aktier sikres en passende spredning ved køb af enkeltaktier.

Valutarisiko

Sparekassens valutarisiko består af beholdningen af kontant rejsevaluta, aktier og obligationer i udenlandsk valuta. Sparekassens primære valutaeksponering er i NOK, SEK og TRY. Øvrige valutaer er uvæsentlige. Sparekassen foretager løbende afdækning af valutarisikoen. Sparekassens bestyrelse har fastsat rammer for hvor stor andel af basiskapitalen, valutarisikoen må udgøre.

Likviditetsrisiko

Sparekassens likvide beredskab bliver styret ved at opretholde tilstrækkelige likvider, likvide værdipapirer, samt tilstrækkelige kreditfaciliteter. Det er sparekassens mål, at kundernes indlån i væsentlig omfang skal finansiere kundeudlånene.

Sparekassen har p.t. ikke optaget finansiering hos andre kreditinstitutter, men har dog mulighed for at gøre brug af bevilget kreditfacilitet.

Likviditetssituationen har i hele 2016 været meget tilfredsstillende, og sparekassens likviditetsreserver ultimo 2016 viser en overdækning i henhold til lovkravet på 442 %. Ledelsen vurderer således, at sparekassens likviditetsreserver er tilstrækkelige.

Sparekassen følger likviditetsudviklingen nøje med en fremskrivning af udviklingen i både et budgetteret scenarium og et stresset scenarium. Likviditeten styres ved anvendelse af likviditetsmodel udviklet af Lokale Pengeinstitutter. Resultatet af likviditetsstyringen rapporteres månedligt til sparekassens direktion og bestyrelse. Den fremskrevne likviditetsudvikling vurderes af ledelsen som værende meget tilfredsstillende.

Operationelle risici

Sparekassen er opmærksom på, at medarbejderne udgør en vigtig ressource, og vurderer løbende risikoen for at miste nøglemedarbejdere. I disse overvejelser indgår behovet for outsourcing af arbejdsopgaver, som den enkelte nøglemedarbejder bestrider. Herudover søger sparekassen i videst muligt omfang at uddanne medarbejdere på områder, hvor det vurderes, at sparekassen har den største afhængighed.

Der er udarbejdet IT-sikkerhedspolitik og nødplaner, hvorved tab i tilfælde af manglende IT faciliteter eller anden lignende krisesituation kan begrænses. Sparekassen har etableret en compliancefunktion, der skal medvirke til at sikre, at vi til enhver tid lever op til eksterne såvel som interne krav. Det er sparekassens politik, at de operationelle risici til stadighed begrænses under hensyntagen til de omkostninger, der er forbundet hermed.